

УДК 657.371.567

А. В. Гуцаленко,  
д. е. н., професор,  
професор кафедри обліку та оподаткування,  
Національний університет біоресурсів і природокористування України  
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5181-8652>  
Ю. М. Никитенко,  
здобувач ОС "Магістр" спеціальності 071 — Облік і оподаткування,  
Національний університет біоресурсів і природокористування України  
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-3701-0872>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.18.65

## ВАГОМІСТЬ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ В ОБЛІКОВОМУ ПРОЦЕСІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДОСТОВІРНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ

L. Hutsalenko,  
Doctor of Economic Sciences, Professor,  
Professor of the Department of Accounting and Taxation,  
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine  
Y. Nykytenko,  
Candidate of educational degree "Master's",  
specialty 071 — Accounting and Taxation, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

### IMPORTANCE OF INVENTORY IN THE ACCOUNTING PROCESS AND ENSURING RELIABILITY OF INFORMATION

**Авторами статті вказано на особливості та актуальність проведення інвентаризації з врахуванням вимог формування фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів. Означено вагомість інвентаризаційного процесу з визначенням вартості знищеного майна підприємств за наслідками воєнних дій. Окреслено особливості та передумови виникнення інвентаризації та формування її сутності з розвитком суспільних відносин, як елементу бухгалтерського обліку та її контрольної функції. Представлено визначення вченими сутності інвентаризації у літературних джерелах. Вказано та наведено значення функцій інвентаризації. Наведено та охарактеризовано основні принципи інвентаризації. Вказано на значимість класифікації інвентаризації та представлено її складові в розрізі ознак. Означено вагомість інвентаризації як облікового інструменту при формуванні достовірної інформації у фінансовій звітності. Наголошено на обов'язковості проведення інвентаризації наявних активів для оцінки їх вартості відповідно до вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Акцентовано увагу, що ISO/IEC 19770 "Міжнародний стандарт управління активами" регулюється управління активами в цілому та включає такі операції: ідентифікація активів, управління інвентаризацією активів і контроль активів. Наведено найбільш поширеними є порушення, що виявляються зовнішніми контролюючими органами під час проведення інвентаризації. Окреслено комплекс послідовних процесів та ознак, які об'єднує інвентаризація та дано їм характеристику. Вказано вплив послідовних інвентаризаційних процесів та ознак на фактори, що зумовлюють зниження виробничих можливостей суспільства та означено недосконалість інституціонального середовища. Вказано на особливості проведення інвентаризації в умовах воєнних дій та законодавче врегулювання даного процесу в Україні. Означено, що посилення контрольної функції обліку в умовах воєнного стану забезпечується процесом інвентаризації.**

**The authors of the article pointed out the peculiarities and relevance of inventory taking into account the requirements of financial reporting in accordance with international standards. The importance of the inventory process with the determination of the value of the destroyed property of enterprises as a result of military actions is determined. The peculiarities and prerequisites of the emergence of inventory and the formation of its essence with the development of social relations as an element of accounting and its control function are outlined. The definition of the essence of the inventory in literary sources by scientists is presented. The values of the inventory functions are specified and given. The basic principles of inventory are given and described. The significance of inventory classification is indicated and its components are presented in terms of features. The importance of the inventory as an accounting tool in the formation of reliable information in financial reporting is determined. It is emphasized that it is mandatory to carry out an inventory of existing assets to assess their value in accordance with the requirements of international standards of accounting and financial reporting. Attention is drawn to the fact that ISO/IEC 19770 "International Standard for Asset Management" regulates asset management in general and includes the following operations: asset identification, asset inventory management and asset control. The most common violations detected by external control bodies during the inventory are listed. A set of sequential processes and features, which are united by the inventory, is outlined and characterized. The influence of successive inventory processes and signs on the factors causing the reduction of the production capabilities of society is indicated and the imperfection of the institutional environment is indicated. The peculiarities of conducting an inventory in the conditions of military operations and the legislative regulation of this process in Ukraine are indicated. It was determined that the inventory process provides the strengthening of the control function of accounting in the conditions of martial law.**

*Ключові слова: інвентаризація, оцінка, вартість, контрольна функція, обліковий процес, класифікація.*  
*Key words: inventory, evaluation, cost, control function, accounting process, classification.*

## ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Вплив зовнішнього та внутрішнього середовища на суб'єкти господарювання змушує підприємства адаптуватися й невпинно пристосовуватись, набуваючи дедалі нових форм і трансформуючи облікову систему до міжнародних стандартів.

Належне зберігання матеріальних цінностей дає змогу уникнути втрат від нестач, мінімізувати збитки від простоїв, створити умови для безперебійного функціонування підприємства у коротко — та середньостроковій перспективі. Відповідно, інвентаризація покликана забезпечити максимальне дотримання вимог законодавства у сфері бухгалтерського обліку шляхом підтвердження повноти і достовірності інформації, що генерується обліковою системою. Особливо в умовах війни необхідно обов'язково проводити інвентаризацію, оскільки відбувається знищення майна в результаті ракетних обстрілів, тощо. В результаті релокації бізнесу (переміщення майна на більш безпечні території) процедура обов'язкової щорічної інвентаризації залишається актуальною.

## АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження наукових доробок вчених дозволяє констатувати, що автори присвячували свої праці теоретичному обґрунтуванню дефініцій "інвентаризації". Переважна більшість українських вчених, зокрема: Ф.Ф. Бутинець [4], Кужельний М.В., Лінник В.Г. [10], Лишиленко О.В. [12], Маренич Т.Г. [13], Сук Л.К., Сук П.Л. [21], Шепітко Г.Ф. [22] відносять інвентаризацію до елементів методу бухгалтерського обліку. Досить часто в наукових публікаціях інвентаризація визначається як технічний прийом, як перевірка, виявлення фактичної наявності активів, тощо. Бардаш С.В. [3] відносить інвентаризацію до методу наступного господарського контролю, в той час як колектив авторів: Бутинець Ф.Ф., Виговська Н.Г., Малюга Н.М., Петренко Н.І. [9] вважають інвентаризацію методом поточного та наступного господарського контролю. Достатню єдність щодо поділу інвентаризації на етапи проявили Ф.Ф. Бутинець [4], С.В. Бардаш [3], Демяненко М.Я. та Чудовець В.В. [7], Л.К. Сук та П. Л. Сук [21], та інші. Однак дана тема підлягає подальшому дослідженню.

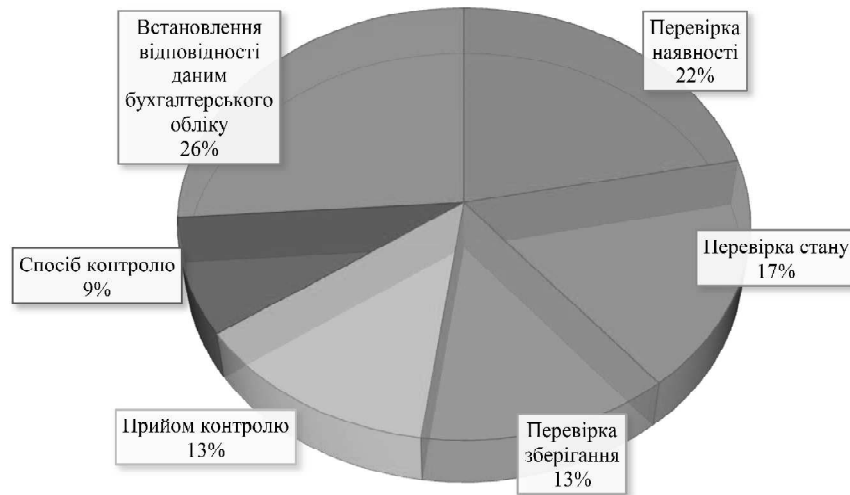


Рис. 1. Визначення сутності інвентаризації у літературних джерелах

Джерело: сформовано авторами на основі: [11].

## ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є розвиток теоретико-методичних засад і практичних підходів до функцій та ролі інвентаризації в умовах трансформації фінансової звітності відповідно до вимог міжнародних стандартів та діяльності підприємств в умовах воєнного стану.

## ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Історично інвентаризація з'явилась вперше як "підрахунок інвентарю" — ще коли Адам називав імена всім тваринам, а потім Ной підраховував звірів, які входили до Ковчега. Найвидатніші археологи вважають, що писемність насправді розвинулась із ранніх міток, які використовувалися для підрахунку видів і кількості товарів на стародавніх складах [1].

Поняття інвентаризації в процесі еволюції суспільства трансформувалось з найпростішої форми здійснення дій по перерахунку, перемирюванню, зважуванню, метою яких було відображення фактичного стану об'єкту (IV—III тисячоліття до н.е.), — до дій по виявленню фактичної наявності майна (складання інвентарю) з метою визначення власного та залученого капіталу, вкладеного в діло і визначення фінансового результату від господарської діяльності (XV ст.). В наш час інвентаризація є закінченим процесом, проведення якого дає змогу визначити наявність і стан майна та зобов'язань господарюючого суб'єкта.

З розвитком суспільних відносин розвивалась і інвентаризація, як елемент бухгалтерського обліку та її контрольна функція. Інвентаризація різних видів матеріальних цінностей, коштів та фінансових зобов'язань має певні особливості. Тому, сучасні автори напрацювали значну кількість понять "інвентаризація" (рис. 1).

Відповідно до інформації, що наведена на рис. 1 визначення сутності інвентаризації різняться, адже автори прагнуть акцентувати увагу на обліково-конт-

рольну природу інвентаризації як процесу та методу.

Більшість авторів вважають, що інвентаризація — це встановлення відповідності даним бухгалтерського обліку. З цим варто погодитись, оскільки інвентаризація проводиться для того, щоб співставити фактичну наявність майна та зобов'язань із даними бухгалтерського обліку. Однак деякі автори вважають "інвентаризацією" перевіркою наявності. Адже саме шляхом інвентаризації дійсно встановлюється фактична наявність майна на певну дату. Однак поза увагою залишається перевірка стану та зберігання майна, який також відмітили у своїх визначеннях певні автори, але у меншій кількості.

Не можна не погодитись з твердженням, що інвентаризація є обов'язковим елементом методу бухгалтерського обліку і самостійною економічною категорією, адже саме вона відіграє важливу роль у господарському контролі, будучи його основним із багатьох методів.

Функції інвентаризації наведено в таблиці 1.

Таблиця 1. Функції інвентаризації

| Функції                                | Значення                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Регулювання процесу                    | Інвентаризація необхідна для того, щоб дати час для завершення однієї виробничої операції та переходу до іншої                                                                                                                                                                         |
| Економічна функція                     | Забезпечення самостійності окремих робочих місць, дільниць, цехів, спрощення процесів виробництва та/або розподілу. Зведення цих запасів до мінімуму потребує змін в організації та фінансуванні, а саме: управління якістю, обслуговування, матеріальне оновлення, навчання персоналу |
| Контрольна функція                     | Зіставлення фактичної наявності майна, інших цінностей із даними бухгалтерського обліку                                                                                                                                                                                                |
| Інформаційна функція                   | Перевірка наявності інших цінностей та зобов'язань                                                                                                                                                                                                                                     |
| Організаційно-допоміжна функція        | Виявлення недоліків в умовах зберігання та механізми використання майна, інших цінностей та напрацювання рекомендацій щодо їх усунення                                                                                                                                                 |
| Функція попередження                   | Необхідні запаси споживаються з передбаченням, але таким чином, щоб за необхідності згладжувалось коливання рівня запасів, а не змін у виробничих системах                                                                                                                             |
| Страховання від непередбачених ризиків | Запаси (для надзвичайних ситуацій) створюються для захисту від коливань термінів доставки та коливання попиту, забезпечення безперервності виробничого процесу                                                                                                                         |
| Виробнича функція                      | Інвентаризація потрібна, коли є потреба в період прихованого розвитку, наприклад для перетворення продуктів.                                                                                                                                                                           |

Джерело: [5, с. 50].

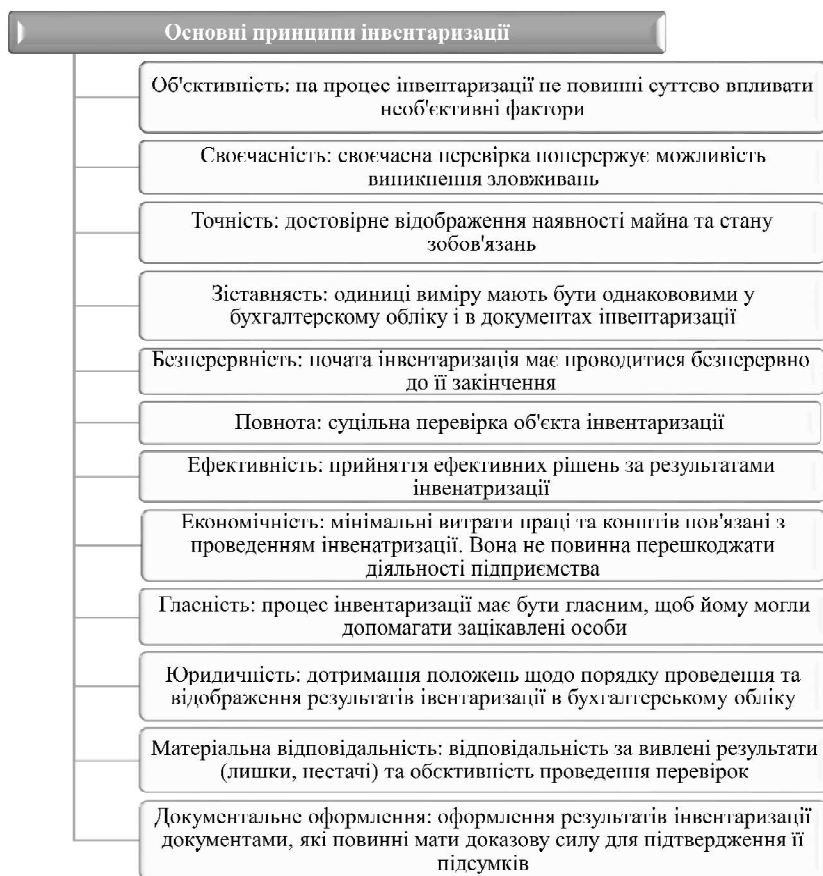


Рис. 2. Основні принципи інвентаризації

Джерело: сформовано авторами на основі [14, с. 89—90].

При проведенні інвентаризації необхідно дотримуватись принципів, що визначаються чинним законодавством та дають можливість ефективно працювати. До основних принципів інвентаризації належать (рис. 2).

Особливої уваги заслуговує класифікація інвентаризації, оскільки є одним із найважливіших і найскладніших питань в теорії інвентаризації. Це пов'язано з тим, що у наукових джерелах з обліку та контролю відсутня загальноприйнята класифікація інвентаризацій. Інвентаризації класифікують за певними ознаками. Однак

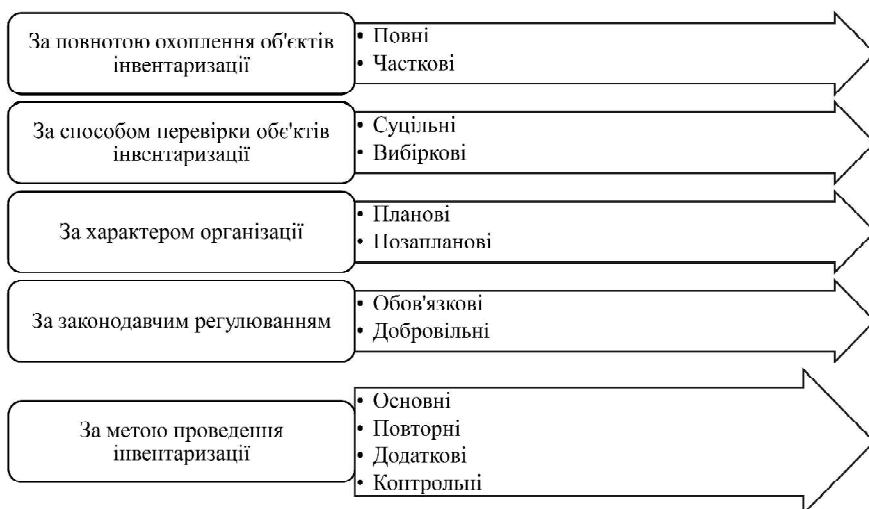


Рис. 3. Класифікація видів інвентаризації

Джерело: [7, с. 64].

варто також передовсім виходити з потреб практики, адже теоретичні дослідження мають мати і практичне значення та вагу.

Відповідно, поділ інвентаризації повинен розкривати її зміст, сприяти загальному поліпшенню інвентаризаційної роботи на підприємствах та надавати можливість правильного вибору та раціонального використання тих чи інших видів інвентаризацій, виходячи з конкретних завдань та умов. Варто виділити основні класифікаційні ознаки щодо поділу інвентаризації (рис. 3).

Інвентаризація є таким обліковим інструментом, завдяки якому інформація у фінансовій звітності подається правдиво, незалежно від того, за якими стандартами складена.

Задля трансформації фінансової звітності, що була складена відповідно до НП(С)БО, у звітність за МСФЗ необхідно провести на підприємстві інвентаризацію. При інвентаризації за МСФЗ перевіряється не тільки фактична наявність активів та зобов'язань, зіставляється бухгалтерський облік, зрівнюються виниклі різниці, але й проводиться аналіз критеріїв визнання елементів фінансової звітності та формується ставлення до них, і відповідно до вимог МСФЗ оцінюються їх вартість.

Тобто під час проведення трансформації недостатньо здійснити традиційне перерахування фактичної кількості, наприклад, запасів. В інвентаризації за міжнародними стандартами важливою є якісна оцінка щодо відповідності всім вимогам МСФЗ у питаннях подання та розкриття інформації, а також її визнання й оцінки [19].

Також під час проведення МСФЗ-інвентаризації, окрім традиційних завдань, потрібно звернути увагу на такі процеси, як виявлення активів, що частково втратили первісну якість та основні властивості, застарілих активів, а також тих, що не використовуються в діяльності підприємства чи не відповідають критеріям визнання.

Результати інвентаризації знаходять своє відображення у примітках до річної фінансової звітності, що дозволяє зовнішнім користувачам отримати об'єктивну інформацію про вартість наявних активів.

Під час проведення інвентаризації зовнішніми контролюючими органами найбільш поширеними є порушення наведені на рис. 4.

Одним із порушень є також формальний характер проведення інвентаризації підприємствами.

Інституційне середовище охоплює сукупність основоположних фінансових, політичних, соціальних і правових правил і організацій, що визначають форму суспільного устрою і через формальні і неформальні обмеження (норми права, правила, постанови та добровільно прийняті норми поведінки, звичаї) регулюють поведінку суб'єктів економіки і таким чином впливають на розвиток економічної системи суспільства [20].

Інвентаризація об'єднує комплекс послідовних процесів і ознак (рис. 5).

Саме дані послідовні інвентаризаційні процеси та ознаки впливають на фактори, що зумовлюють зниження виробничих можливостей суспільства, а це в свою чергу є недосконалим інституційним середовищем:

— слабкість формальних інститутів (недосконале законодавство, нескоординованість різних гілок влади, відсутність політичної конкуренції, низька якість соціальних програм, переважання неформальних домовленостей і норм поведінки над законодавчо визначеними і контактними "правилами гри");

— недосконалість неформальних інститутів (низький рівень громадської культури і розвитку людського капіталу, несформованість феномену соціальної відповідальності бізнесу, влади, громадян як наслідок відсутності консенсусу між політиками науковцями, підприємницькими структурами, пересічними громадянами у вирішенні питань розбудови суспільства);

— наявність інституційних пасток (рентоорієнтованої поведінки, корупції, хабарництва, тінізації економіки, бартерних операцій, ухиляння від сплати податків, адміністративних бар'єрів тощо);

— неадекватність існуючих інститутів сучасним господарюванню.

Відповідно інституційне середовище здійснює великий вплив на економічне зростання та формування правової держави [20].

Інвентаризація активів є одним із важливих процесів під час управління організацією. Відповідно до ISO/IEC 19770 "Міжнародний стандарт управління активами" управління активами в цілому включає такі операції: ідентифікація активів, управління інвентаризацією активів і контроль активів [2].

Оскільки війна в Україні почалася більше року тому, і людські та економічні витрати величезні та продовжують зростати. Ранні оцінки наслідків війни, включаючи записку Секретаріату СОТ (СОТ, 2022), викладали різні сценарії поширення на інші регіони та визначали країни та сектори з підвищеним ризиком. Після такого значного періоду війни Секретаріат СОТ переоцінив ситуацію та проаналізував, як багатостороння оцінка системи відреагувала на кризу.

У зв'язку з введенням воєнного стану в Україні встановлений порядок ведення бухгалтерського



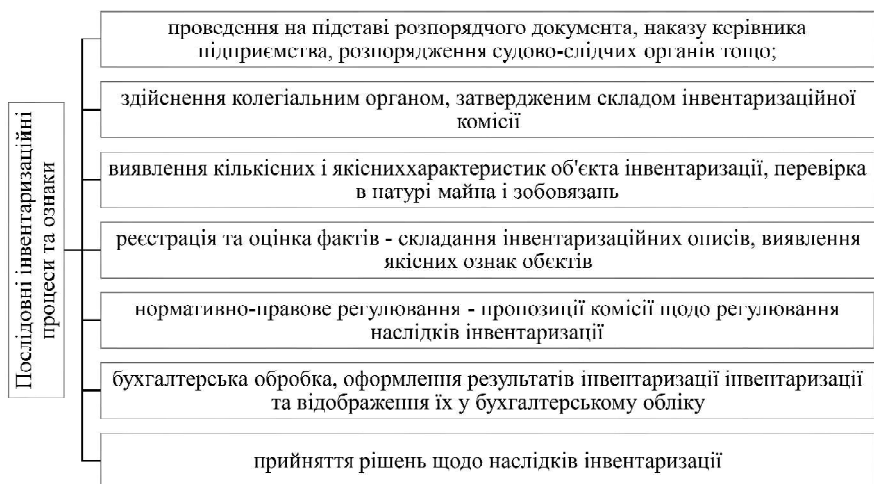
**Рис. 4. Найбільш поширені порушення під час проведення інвентаризації основних засобів та матеріальних запасів, питома вага %**

Джерело: сформовано авторами, на основі даних [17, с. 81].

обліку був порушений, а особливо в структурі активів, частина основних засобів була зруйнована або пошкоджена, частина — залишилася на тимчасово окупованій території, решта майна вилучена або примусово відчужена тому питання організаційних аспектів бухгалтерського обліку основних засобів на підприємстві і їх законодавчо-нормативне забезпечення в умовах війни є актуальним [8].

Відповідно, інвентаризацію активів проводять тільки за наявності можливості фізичного доступу до активів у найкоротший термін від моменту нанесення майнової шкоди воєнними діями країни-агресора, під час проведення інвентаризації документується виявлені факти завданої шкоди та фіксація пошкодження майна (фото і відео зйомка). У разі відсутності доступу до активів, інвентаризація проводиться лише тоді коли це стане можливим станом на 01 число місяця, наступного за місяцем, у якому зникли перешкоди для доступу до активів [18].

Однак є багато підприємств, активи яких на даний час знаходяться на тимчасово окупованих територіях, проведення інвентаризації є неможливим, відсутність безпечного та безперешкодного доступу до активів, без



**Рис. 5. Послідовні інвентаризаційні процеси та ознаки**

Джерело: сформовано авторами на основі [15].

проведення інвентаризації, оскільки це вимагає чинне законодавство, списати дані активи неможливо. Відповідно на теперішній час дане питання повністю не врегульоване, однак відповідно до ЗУ "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" є пояснення, яке звучить: "активи — ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому, тобто активи є ресурсами, що контрольовані підприємством і в подальшому їх використання принесе економічну вигоду, за відсутності контролю над основними засобами, вони втрачають статусу активу" [17].

Контрольна функція обліку в умовах воєнного стану забезпечується процесом інвентаризації (за можливості його проведення) з дотриманням всіх вимог відповідно до діючого законодавства. За результатами інвентаризації необхідно виявити та розмежувати запаси наявні, запаси пошкоджені та запаси знищені. Дані інвентаризації будуть фіксувати всі факти та слугуватимуть доказовою базою пошкодженого та знищеного майна в наслідок військових дій, що забезпечуватиме юридичне право стягнення коштів в рамках проекту "Росія заплатить" [6].

Одним із способів удосконалення процесу інвентаризації є застосування при цьому комп'ютерних технологій, що сприятиме формуванню об'єктивної інформації; забезпечуватиме точність результатів та дотримання періодичності і терміну проведення; зменшить обсяг трудових витрат.

## ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведені дослідження дозволяють зробити висновки та внести пропозиції:

1. За результатами проведених досліджень та наукових поглядів вчених можна стверджувати, що інвентаризація є практичним методичним прийомом, за допомогою якого виявляють наявність та вартість активів суб'єктів господарювання, дотримання законності здійснення господарських операцій, виявлення недоліків і порушень та визначення шляхів їх усунення.

2. Інвентаризація є таким обліковим інструментом, завдяки якому у фінансовій звітності формується достовірна інформація, яка не вводить в оману зовнішніх користувачів. Трансформація бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні характеризується значними змінами щодо методологічної підтримки. При інвентаризації за МСФЗ проводиться аналіз критеріїв визнання елементів фінансової звітності та формується ставлення до них, і відповідно до вимог МСФЗ оцінюються їх вартість.

3. В умовах збройної агресії, питання обліку потребує вдосконалення як на законодавчо-нормативному, так і на організаційно-методичному рівнях. Так, списання активів, які залишились на тимчасово окупованих територіях можливо лише після проведення інвентаризації та більш детального дослідження активів, які залишились в окупації шляхом віднесення їх на окремі рахунки, або на позабалансові рахунки, щоб певною

мірою не спотворювати фінансову звітність та надавати не викривлену інформацію користувачам про фінансовий стан підприємства. В умовах воєнних дій посилюється контрольна функція обліку через роль та вагомість інвентаризації.

### Література:

1. History of inventory management. First signs of inventory management. URL: <https://www.erpag.com/news/history-of-inventory-management> (дата звернення 15.08.2023).

2. ISO/IEC 19770-1:2017(en) Information Technology-IT Asset Management-Part 1: IT Asset Management Systems— Requirements. 2017. Available online: URL: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso-iec:19770-1:ed-3:v1:en> (accessed on 15 June 2022). (дата звернення 15.08.2023).

3. Бардаш С.В. Інвентаризація: теорія, практика, компютеризація. Житомир: ЖІТІ, 1999. 372 с.

4. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. 2-ге вид, доп. і перероб. Житомир: Рута. 2000. 512 с.

5. Височан О.С., Височан О.О. Інвентаризація: сутність, класифікація, принципи, функції та завдання. Науковий вісник Ужгородського університету. Випуск 22, частина 1., 2018, С. 48—52, URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/24253/1/%D0%86%D0%9D%D0%92%D0%95%D0%9D%D0%A2%D0%90%D0%A0%D0%98%D0%97%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%AF%20%D0%A1%D0%A3%D0%A2%D0%9D%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%AC%2C%20%D0%9A%D0%9B%D0%90%D0%A1%D0%98%D0%A4%D0%86%D0%9A%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%AF%2C.pdf> (дата звернення 15.08.2023).

6. Гуцаленко Л.В., Чухліб А.В., Даценко А. О. Особливості інвентаризації запасів в умовах воєнного стану. Теоретичні та прикладні питання економіки. Збірник наукових праць. Випуск 1 (44) / за ред. проф. Філюк Г.М. Київ. ТОВ "ЦП "КОМПРИНТ". 2022, Вересень. 241 с.

7. Демяненко М.Я., Чудовець В.В. Інвентаризація в системі бухгалтерського обліку: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2008. 288 с.

8. Колісник О.П., Приходько К.К., Облік і контроль основних засобів в умовах воєнного стану. Проблеми сучасних трансформацій. №7. 2023. URL: [https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue\\_7\\_2023](https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue_7_2023) (дата звернення 25.08.2023).

9. Контроль і ревізія: підручник / Ф.Ф. Бутинець, та ін; за ред. Ф.Ф. Бутинця 3-є вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2002. 522 с.

10. Кужельний М.В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. К.: КНЕУ, 2001. 334 с.

11. Кузьмін Д.Л. Класифікація інвентаризацій для цілей обліку і контролю. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/4078/1/68.pdf> (дата звернення 20.08.2023).

12. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2003. 524 с.

13. Маренич Т.Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях: підруч. для вищ. навч. закл. / за ред. В.Я. Амбросова. Х.: ХДТУСГ, 2003. 698 с.

14. Мельничук О.А. Інвентаризація як методичний прийом внутрішнього аудиту. Економіка АПК. 2003. № 11. С. 86—91.

15. Огійчук М.Ф. та ін. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: підпр., 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Вища освіта, 2003. С. 746.

16. Пархоменко І. Інвентаризація глазами контролеров. Державний контроль, №6, 2009, С. 74—82.

17. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1990 року №996-ХІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 21.08.2023).

18. Про затвердження Положення інвентаризацію активів та зобов'язань: затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (дата звернення 20.08.2023).

19. Розіт Т.В., Слюніна Т.Л. Деякі аспекти відображення запасів у МСФЗ-звітності. Причорноморські економічні студії. Випуск 28-2. 2018. С. 136—141. URL: [http://bses.in.ua/journals/2018/28\\_2\\_2018/30.pdf](http://bses.in.ua/journals/2018/28_2_2018/30.pdf) (дата звернення 22.08.2023).

20. Славкова О.П., Ковальова О.М. Інституціональне забезпечення формування ринку землі та її оцінка. Вісник Полтавського державного аграрного університету. № 3. 2011. URL: [https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2011/3\\_1/237.pdf](https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2011/3_1/237.pdf) (дата звернення 20.08.2023).

21. Сук Л.К., Сук П.Л. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. К.: Знання, 2005. 471 с.

22. Шепітко Г.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: навчальний посібник. Європейський ун-т. К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2003. 270 с.

#### References:

1. ERPAG (2019), "History of inventory management. First signs of inventory management", available at: <https://www.erpag.com/news/history-of-inventory-management> (Accessed 25 Aug 2023).

2. ISO (2017), "ISO/IEC 19770-1:2017(en) Information Technology-IT Asset Management — Part 1: IT Asset Management Systems — Requirements", available at: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso-iec:19770-1:ed-3:v1:en> (accessed on 15 June 2022).

3. Bardash, S.V. (1999), Inventoryzatsiia: teoriia, praktyka, kompiuteryzatsiia [Inventory: theory, practice, computerization], ZHITI, Zhytomyr, Ukraine.

4. Butynets', F.F. (2000), Teoriia bukhhal'ters'koho obliku [Accounting theory], Ruta, Zhytomyr, Ukraine.

5. Vysochan, O.S. and Vysochan, O.O. (2018), "Inventory: definition, classification, principles, functions, and objectives", Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho universytetu, vol. 22, no. 1, pp. 48—52, available at: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/24253/1/%D0%86%D0%9D%D0%92%D0%95%D0%9D%D0%A2%D0%90%D0%A0%D0%98%D0%97%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%AF%20%D0%A1%D0%A3%D0%A2%D0%9D%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%AC%2C%20%D0%9A%D0%9B%D0%90%D0%A1%D0%98%D0%A4%D0%86%D0%9A%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%AF%2C.pdf> (Accessed 25 Aug 2023).

6. Hutsalenko, L.V. Chukhlib, A.V. and Datsenko, A.O. (2022), "Peculiarities of stock inventory under martial law conditions", Teoretychni ta prykladni pytannia ekonomiky. Zbirnyk naukovykh prats', vol. 1 (44).

7. Demianenko, M.Ya. and Chudovets', V.V. (2008), Inventoryzatsiia v systemi bukhhal'ters'koho obliku [Inventory in the accounting system], NNTs IAE, Kyiv, Ukraine.

8. Kolisnyk, O.P. and Prykhod'ko, K.K. (2023), "Accounting and Control of Fixed Assets Under the Conditions of the State of Martial", Problemy suchasnykh transformatsij, vol. 7, available at: [https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue\\_7\\_2023](https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue_7_2023) (Accessed 25 Aug 2023).

9. Butynets', F.F. Vyhovs'ka, N.H. Maliuha, N.M. and Petrenko, N.I. (2002), Kontrol' i reviziia [Control and revision], Ruta, Zhytomyr, Ukraine.

10. Kuzhel'nyj, M.V. and Linnyk, V.H. (2001), Teoriia bukhhal'ters'koho obliku [Accounting theory], KNEU, Kyiv, Ukraine.

11. Kuz'min, D.L. (2008), "Classification of inventories for accounting and control purposes", available at: <http://eztur.ztu.edu.ua/4078/1/68.pdf> (Accessed 25 Aug 2023).

12. Lyshylenko, O.V. (2003), Bukhhal'ters'kyj oblik [Accounting], TsUL, Kyiv, Ukraine.

13. Marenych, T.H. (2003), Bukhhal'ters'kyj oblik v ahroformuvanniakh [Accounting in agricultural formations], KhDTUSH, Kharkiv, Ukraine.

14. Mel'nychuk, O.A. (2003), "Inventory as a methodological technique of internal audit", Ekonomika APK, vol. 11, pp. 86—91.

15. Ministry of Finance of Ukraine (2014), Order "On the approval of the Regulation on the inventory of assets and liabilities", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (Accessed 25 Aug 2023).

16. Ohijchuk, M.F. (2003), Bukhhal'ters'kyj oblik na sil'skohospodars'kykh pdipriemstvakh [Accounting at agricultural enterprises], Vyscha osvita, Kyiv, Ukraine.

17. Parkhomenko, Y. (2009), "Inventory through the eyes of controllers", Derzhavnyj kontrol', vol. 6, pp. 74—82.

18. Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "About accounting and financial reporting in Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (Accessed 25 Aug 2023).

19. Rozit, T.V. and Sliunina, T.L. (2018), "Some aspects of reporting of inventory in IFRS-reporting", Prychornomors'ki ekonomichni studii, vol. 28-2, pp. 136-141, available at: [http://bses.in.ua/journals/2018/28\\_2\\_2018/30.pdf](http://bses.in.ua/journals/2018/28_2_2018/30.pdf) (Accessed 25 Aug 2023).

20. Slavkova, O.P. and Koval'ova, O.M. (2011), "Institutional support for the formation of the land market and its evaluation", Poltav's'kyj derzhavnyj ahrarnyj universytet, vol. 3, available at: [https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2011/3\\_1/237.pdf](https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2011/3_1/237.pdf) (Accessed 25 Aug 2023).

21. Suk, L.K. and Suk, P.L. (2005), Bukhhal'ters'kyj oblik [Accounting], Znannia, Kyiv, Ukraine.

22. Shepitko, H.F. (2003), Teoriia bukhhal'ters'koho obliku [Accounting theory], Vyd-vo Yevropejs'koho un-tu, Kyiv, Ukraine.

*Стаття надійшла до редакції 07.09.2023 р.*